

*Голуб В. П.,
кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри вогневої і спеціальної
фізичної підготовки Інституту
кримінально-виконавчої служби
Дубінченко Ю. М.,
молодший науковий співробітник науково-
дослідного центру Військового інституту
Київського національного університету
імені Тараса Шевченка*

ДІАГНОСТИКА, КОНТРОЛЬ ТА ОЦІНЮВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ КУРСАНТІВ

Головною рисою ХХІ століття є зростання конкуренції між людьми, країнами незалежно від сфери діяльності, географічного розташування тощо.

Добробут нації та обороноздатність країни на сучасному етапі розвитку суспільства визначається не тільки наявністю сировини, не мінеральними та іншими природними ресурсами та навіть не капіталом. Визначальним джерелом економічного зростання дедалі більше стають знання, а також індивідуальна і суспільна здатність до їх використання. Тому протистояння світових держав активніше переміщується в бік вищої освіти.

Результатом переорієнтації пріоритетів розвитку стало збільшення фінансування науки й освіти в США майже втричі. Відомий вислів президента Америки Ф. Рузвельта: «Америка багата не тому, що в неї багато грошей, а тому, що в неї багато університетів», – якраз і підкреслює ту роль, яка відводиться сфері освіти.

На відставання у сфері освіти європейським партнерам вказував також президент США Б. Клінтон: «Панове, або ви приєднаєтесь до нас, або відстанете від нас назавжди».

Сприймаючи американські досягнення, з одного боку, як показник розвитку суспільства, а з іншого – як загрози експансії американських технологій, та прогнозуючи їх вплив на європейські країни, наукова еліта Європи проголосила реформування своїх систем підготовки спеціалістів.

Маючи проєвропейську орієнтацію, свій вибір зробила і Україна, приєднавшись у 2005 році до Болонського процесу.

Реформування вітчизняної системи освіти обумовило зміни не тільки змісту освіти та методик навчання, а й самого підходу до підготовки кадрів, управління процесом такої підготовки.

Ефективність управління процесом підготовки базується на об'єктивності одержаної інформації про об'єкт управління, яким є навчальний процес.

У сьогоденних умовах єдиного розуміння й об'єктивності оцінки рівня підготовки фахівців у вишах має бути введений єдиний стандарт стосовно критеріїв оцінки знань, умінь та навичок фахівця, які він застосовує в практичній діяльності.

У теорії і методиці фізичного виховання та спорту використовуються такі види контролю:

попередній, який проводиться до початку вивчення дисципліни (виду спорту) та виконує діагностичну функцію. Він дозволяє оцінити можливості (придатність) особи до занять певним видом спортивної діяльності;

оперативний – оцінює реакцію організму на виконання фізичної вправи або комплексу вправ та дозволяє безпосередньо корегувати навчально-виховне заняття;

поточний – оцінює зміни, які відбулися в тих, хто займається, виявляє рівень засвоєння навчального матеріалу, який викладається протягом певного періоду. Ураховуючи те, що за результатами поточного контролю має корегуватися методика викладання дисциплін, актуальність такого контролю для викладачів є досить суттєвою.

Переважну частину навчального матеріалу курсанти опановують самостійно. Викладач повинен дати індивідуальні завдання для виправлення помилок, що допускаються.

У ході самостійної роботи такими завданнями можуть бути підготовка рефератів, вирішення технічних і тактичних завдань. Під час виконання таких завдань перевіряються обсяги, якість та повнота знань. Крім того, виконання таких завдань буде сприяти закріпленню знань. Адже відомо, що отримані знання засвоюються більш стійко, коли вони передаються ще комусь.

Результати диференційного підходу дадуть можливість реалістично характеризувати якість отриманих знань та наближати систему підготовки курсантів до європейських стандартів;

проміжний (рубіжний) етапний — дозволяє об'єктивно оцінити якість засвоєння певної частини матеріалу. Під час здійснення такого контролю перевіріці підлягають знання, уміння та навички саме у їх взаємозв'язку, розвитку та логіці.

Сукупність оцінювання знань, умінь, навичок засобами поточного та проміжного контролю протягом певного часу (семестру) створює умови для формування об'єктивного уявлення про рівень підготовки тих, хто займається, на кожному із етапів їх навчання у виші.

Підсумковий контроль проводиться після кожного розділу дисципліни або дисциплін. Методика проведення підсумкового контролю залежить від того, що обрано його об'єктом: наявний матеріал, який повинен бути засвоєний, здатність використовувати отримані знання для вирішення практичних ситуацій, здатність екстраполювати отримані знання для вирішення нових завдань. У першому випадку застосовуються такі методи, як тестування, усні чи письмові відповіді на питання екзаменаційного білета тощо. У другому – виконання контрольних робіт, рефератів, статей. У третьому – контекстний метод, заснований на перевірці здатності виконувати завдання, сформовані на основі міждисциплінарних зв'язків.

Важливим елементом контролю є показники його результату. Зазвичай основним показником контролю є оцінка. Оцінка розуміється як визначення ступеня відповідності реальних показників знань, умінь та навичок, отриманих у процесі навчання та самостійної роботи.

Із наведеного випливає, що діагностика знань, умінь та навичок є невіддільною частиною навчального процесу і повинна якнайповніше відповідати сучасним вимогам, оскільки лише її результатами через можна зробити висновок про професійну компетенцію фахівців.

Григорук А. О.,

*курсант IV курсу психологічного
факультету Інституту кримінально-
виконавчої служби*

Науковий керівник:

Бойко-Бузиль Ю. Ю.,

*кандидат психологічних наук, доцент,
завідувач кафедри психологічних дисциплін
Інституту кримінально-виконавчої служби*

ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ПОПЕРЕДЖЕННЯ СУЇЦИДУ В УСТАНОВАХ ВИКОНАННЯ ПОКАРАНЬ

Проблема самогубства є досить значущою та актуальною на сьогоднішній день. Трагедія полягає не тільки тому що у світі стало на одну людину менше, а й тому що самогубців стає все більш. Самогубство є самовільним, цілеспрямованим виходом із життя, що полягає в припиненні свого існування. Останнім часом проблема самогубства все більше привертає психологів та юристів з багатьох країн світу, оскільки явища суїциду все більш повторюються.

Серед науковців, які опікувалися проблематикою суїциду слід назвати праці А. Г. Амбрумова, В. М. Блейхер, Б. Д. Карвасарського, Г. Я. Пілягину, І. О. Сікорського, В. В. Сулицького, Л. Б. Шнейдер та ін.